

3. Козлов М. Юным зоологам. Наземные и пресноводные беспозвоночные. Для кружковой работы / М. Козлов, Е. Нинбург – М.: Просвещение, 1981. – 160 с.
4. Шарова И. Х. Зоология беспозвоночных: Учеб. Для студ. вузов. / И. Х. Шарова. – М.: Владос, 2004. – 592 с.: ил. – слов. терминов: с.578-588.

МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Іваненко Л.О. (м. Харків, Україна)

В ході модернізації системи освіти України робиться акцент на підготовку не тільки яскравої, творчої особистості, але й людини високого рівня освіченості й вихованості; людини, що веде здоровий спосіб життя.

Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити завдання розвитку культури здоров'я педагога, тому що саме вони є центральною фігурою в організації навчального й виховного середовища, здійснюють найважливішу соціальну функцію, що забезпечує наступність поколінь.

Тим часом, у сучасній системі освіти існує розрив між гуманістичною концепцією й реальною практикою, не існує послідовної та безперервної системи навчання культурі здоров'я. Інформація про здоров'я уривочна, випадкова, не носить системного характеру, суперечлива й, часом, виходить від некомпетентних людей. Вивчення феномена здоров'я людини відкриває разучі протиріччя людської природи: 1) люди хочуть бути здоровими й мало що для цього роблять; 2) мають уявлення про культуру здоров'я й нічого не роблять для поліпшення її. Це визначило проблему співвідношення знань, що здобувають студенти, умінь, навичок і розвитку їхньої культури здоров'я в рамках професійно-педагогічної підготовки.

Відсутність пріоритету культури здоров'я в суспільстві, у структурі педагогічної діяльності майбутнього вчителя, недостатнє розуміння місця здоров'я в освітньому просторі викликало гостру необхідність у відновленні цілей, завдань і змісту валеологічної освіти й підсилило інтерес до досліджень у даній області.

Глобальні інтеграційні процеси, що зачіпають всі сфери людської діяльності, ставлять перед теорією й методикою навчання нові відповідальні завдання. Одним із способів рішення цих завдань може стати дистанційне навчання, що покликане вдосконалювати й розвивати традиційні очні й заочні форми, інтегруючи в собі те краще, що накопичено ними із застосуванням у навчанні можливостей засобів нових інформаційних технологій.

Все вищесказане визначило мету нашої роботи – розглянути методичну систему дистанційного навчання культури здоров'я.

Система дистанційного навчання культури здоров'я – інформаційна система, побудована на певних процесах (прийом, зберігання, переробка, передача інформації з метою залучення до валеологічного досвіду), що забезпечує відповідний загальноосвітній рівень і створює передумови для подальшої самоосвіти.

Дистанційне навчання припускає інші від системи традиційного навчання засоби, методи, організаційні форми навчання, інші форми взаємодії учасників навчально-виховного процесу. Разом з тим, система дистанційного навчання має той же компонентний склад: цілі, зміст, принципи, методи, організаційні форми, засоби навчання.

Вузівський курс «Культура здоров'я» носить пізнавальний, і комунікативно – діяльнісний характер. Мета курсу – озброєння студентів знаннями про збереження й зміцнення здоров'я й формування в них життєвих установок на ведення здорового способу життя.

Культуру здоров'я ми розглядаємо як невід'ємну складову культури осо-

бистості, що забезпечує певний рівень знань, умінь і навичок з питань формування, відтворення, зміцнення здоров'я та характеризується високим рівнем культури поведінки стосовно власного здоров'я і здоров'я оточуючих. Вона є свого роду ставленням людини до самої себе, яке властиве тільки їй самій [3]. Тому необхідно прагнути, щоб молодь набула таких знань і навичок щодо здоров'я, які б стали правилом життя. Зміст культури здоров'я містить у собі три компоненти:

- 1) *когнітивний (інтелектуальний)* – знання в області організації здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я;
- 2) *емоційно-ціннісний* – активне позитивне відношення до свого здоров'я, до організації здорового способу життя, сформованість установки на здоров'я як готовності діяти для реалізації своїх цілей;
- 3) *діючо-практичний* – застосування знань, умінь і навичок у практиці організації здорового способу життя.

Основним методичним завданням у процесі навчання культури здоров'я є формування у студентів системи знань про здоров'я та факторів, що впливають на формування й підтримку його; вивчення біологічних основ життєдіяльності організму й здорового способу життя; обґрунтування необхідності ведення здорового образу та стилю життя; вивчення фізіологічних основ традиційних і сучасних оздоровчих систем; ознайомлення студентів з різними оздоровчими системами фізичних вправ.

Універсальної методики вивчення культури здоров'я в науці не розроблено, тому вчені пропонують використовувати методи, що дозволяють вивчити кожен компонент окремо. Так, О. Ахвердова та В. Магін [2] пропонують критерії, зміст яких визначається тим, наскільки особистістю усвідомлюється здоров'я й культура як загальнолюдські цінності; наскільки проявляється універсальність зв'язків особистості з навколишнім світом і людьми; наскільки проявляються її діючо-вольові якості:

- інформаційний критерій, що визначає когнітивний компонент культури здоров'я. Його показниками є: знання з питань збереження здоров'я; знання факторів, що визначають здоров'я.
- ціннісний критерій, що визначає емоційно-ціннісний компонент культури здоров'я. Його показниками є: цінність здоров'я; показник інтенсивності відносини до здоров'я.
- поведінковий критерій, що визначає діючо-практичний компонент культури здоров'я. Його показники: відношення до шкідливих звичок; рухова активність; володіння методами самоконтролю.

Методи дистанційного навчання культури здоров'я складаються із сукупності прийомів, форм оволодіння навчальним матеріалом, втілених у системі конкретних самостійно виконуваних студентами завдань. Пізнавальна діяльність при виконанні ними завдань спрямована на те, щоб уважно прочитати, виділити, запам'ятати, а потім відтворити певну інформацію. Самостійність студента проявляється в тім, що він виконує завдання, що вимагає максимального наближення до вже виконаної дії.

Дистанційне навчання найчастіше орієнтоване на індивідуальні види діяльності, де той, кого навчають, самостійно визначає ступінь засвоєння матеріалу, достатню для переходу від одного завдання до іншого, тому методи навчання супроводжуються методом контролю навчальної діяльності, що спрямований не тільки на забезпечення зворотного зв'язку але, насамперед, на розвиток самоконтролю. [1].

Підбиваючи підсумок, можна зробити висновок, що навчальний процес дистанційного навчання культури здоров'я необхідно будувати, виходячи з єдності практичної, освітньої, виховної й розвиваючої цілей навчання. Для підвищення ефективності навчального процесу дистанційного навчання культури здоров'я важливо розробити організацію процесу засвоєння знань, навичок

й умінь, які б підвищували відповідальне відношення до власного здоров'я й здоров'я навколишніх як до пріоритетної життєвої цінності.

Література

1. Андреев А. А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация / А. А. Андреев, В. И. Солдаткин. – М.: Педагогика, 1971. – 206 с.
2. Ахвердова О.А. К исследованию феномена «культура здоровья» в области профессионального физкультурного образования / О. А. Ахвердова, В. А. Магин // Теория и практика физической культуры – 2002. – № 9 – С. 12-18.
3. Івановчик Н. Культура здоров'я школярів – засіб всебічного розвитку їх як особистостей / Н. Івановчик, С. Ісаєвич // Соціально-педагогічні проблеми сучасної середньої та вищої освіти в Україні. – Житомир: ЖДПУ, 2002. – С. 206 – 207.
4. Кривошеєва Г. Л. Формування культури здоров'я студентів університету: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04. – Луганськ, 2001. – 20 с.

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ

Іваниця А.В. (м. Полтава, Україна)

Родина – це природний осередок найглибших людських почуттів, де дитина засвоює основи моралі серцем і душею, коли розвиваються почуття доброти, чуйності, любові до всього живого. Батьки – головні природні вихователі дитини. Основний чинник у формуванні особистості – це виховний клімат сім'ї. Рідна домівка – не тільки місце притулку, дах над головою, а й родинне вогнище, місце захисту від життєвих негараздів.

На думку М. Стельмаховича Тіло, душа, розум – ось три кити батьківської педагогіки. Тілесне виховання у сім'ї передбачає зміцнення здоров'я, сил та правильний фізичний розвиток дитини. 'Усі наші зусилля, – зазначає він, – спрямовані на тілесне виховання, можуть бути швидко зведені нанівець, коли ми не захистимо наших дітей і підлітків від такого страшного ворога душі та тіла людини, як алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія, статева розпуста, СНІД. Поширення цих та інших асоціальних явищ набуло такого розмаху, що нависла смертельна небезпека над самим генофондом нації, а значить, і над нашим майбутнім.

Духовно-моральне виховання передбачає формування високої духовності та моральної чистоти. Складність цього завдання в тому, що воно вирішується, як правило, через добре поставлене в духовно-моральному аспекті життя сім'ї, суспільного ладу, вчинки людей, приклад батьків. Власне, духовність виховується духовністю, перед дітьми відкривається широкий простір для накопичення знань як бази для формування наукового світогляду; оволодіння основними розумовими операціями (аналізом, синтезом, порівнянням); вироблення інтелектуальних навичок, готує їх до розумової діяльності.

Важливим у сімейному вихованні є те, наскільки родина живе інтересами всього народу, інтересами держави. Діти прислухаються до розмов батьків, є свідками їхніх вчинків, радіють їхнім успіхам чи співчувають невдачам.

Успіх сімейного виховання значною мірою залежить від організації домашнього побуту, традицій сімейного життя: порядку в сімейному господарстві, залучення дітей до розподілу бюджету сім'ї, загального режиму дня, визначення для кожного робочого місця, зокрема для навчальних занять, дотримання певних сімейних правил (кожна річ має своє місце, прийшов з прогулянки – вимий руки та ін.). Домашній затишок облагороджує дітей.

Метою сімейного виховання є забезпечення високого рівня освіченості й виховання свідомого громадянина України, здатного на основі життя й досвіду власного народу та досягнень світової науки і культури, врахування національно – територіальних особливостей краю здійснювати соціально-економічний